

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка
Кафедра теоретико-методичних основ фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар
М.Б. Боднар

31.08. 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ З УЧНЯМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ
МЕДИЧНОЇ ГРУПИ**

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань - *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність - *014 Середня освіта (Фізична культура)*
освітньо-професійна програма - *Середня освіта (Фізична культура)*

Довгань О.М., Гурковський О.М. Фізичне виховання з учнями спеціальних медичних груп: робоча програма для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) О.М. Довгань, О.М. Гурковський – Кременець , 2020. – 20с.

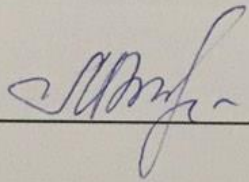
Розробники:

Довгань О.М. – завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, кандидат педагогічних наук, професор.

Гурковський О.М. – асистент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання.

Протокол №1 від 31 серпня 2020 року.

Завідувач кафедри О.М. Довгань

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна «Фізичне виховання з учнями спеціальних медичних груп» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки фахівців за першим рівнем (бакалавр) освітньо-професійної програми. Середня освіта (Фізична культура).

Навчальна дисципліна «Фізичне виховання з учнями спеціальної медичної групи» спрямована на вивчення методик проведення уроків фізичної культури з дітьми шкільного віку, які за станом здоров'я віднесені до спеціальної медичної групи, структури проведення занять відповідно нозологічних форм кваліфікації захворювань, планування проведення занять протягом навчального року. Навчальна дисципліна «Фізичне виховання з учнями спеціальних медичних груп», яка склалася як спеціальна галузь медико-біологічного забезпечення фізичного виховання і спорту, на сьогодні відіграє важливу роль у вирішенні завдань профілактики та лікування школярів і студентів засобами фізичної культури.

Ключові слова: лікувальна фізична культура, спеціальна медична група, нозологічні одиниці, захворювання, комплекси фізичних вправ, системи організму, закономірності навчального процесу, засоби навчання, матеріально-технічна база, міжпредметні зв'язки, технології навчання, організаційні форми навчання.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань 01 Освіта Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		4-й	4-й
Загальна кількість годин (денна форма навчання) – 90		Семестр	
Загальна кількість годин (заочна форма навчання) 90		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5/3,2	Освітній рівень: бакалавр	16 год.	6 год.
		Практичні	
		18 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		56год.	108год.
		Вид контролю: денна форма навчання – екзамен заочна форма навчання - екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 28% до 72%

для заочної форми навчання – 10% до 90%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення курсу є ознайомлення студентів з методиками проведення уроків фізичної культури з дітьми шкільного віку, які за станом здоров'я віднесені до спеціальної медичної групи.

Завдання. Сприяти зміцненню здоров'я, гармонійному фізичному розвитку та загартовуванню організму, підвищенню розумової і фізичної працездатності, формувати основні уміння і навички, необхідні для освоєння майбутньої професії.

Курс «**Фізичне виховання з учнями спеціальних медичних груп**» спрямований на формування у студентів таких компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

ЗК 4. Знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці;

ЗК 5. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;

ЗК 6. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

ЗК 7. Здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації;

ЗК 8. Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

ЗК 9. Здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 10. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;

ЗК 12. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

ФК 5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і

навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.

ФК 7. Здатність оволодівати базовими і новими видами фізкультурної діяльності.

ФК 9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей.

ФК 12. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.

ФК 13. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

ФК 16. Здатність здійснювати реабілітаційні заходи з метою відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, оптимального фізичного стану та кондиції осіб різного віку (зокрема учнів спеціальних медичних груп) з порушеннями різної нозології.

Програмові результати навчання

ПРН 1. Демонструє концептуальні наукові та практичні знання з фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 5. Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

ПРН 8. Знає біологічні, соціальні, психологічні, духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання.

ПРН 9. Знає основні закони природничо-наукових дисциплін, на відповідному рівні проводить дослідження, здійснює пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, вчиться і оволодіває сучасними знаннями, застосовує методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН 10. Спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

ПРН 16. Володіє прийомами формування через засоби масової інформації, інформаційні та рекламні агентства громадської думки про фізичну культуру як частини загальної культури і факторів забезпечення здоров'я;

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Основи ФК у спеціальній медичній групі.

Тема 1. Форми і засоби фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи

Предмет і завдання курсу " **Фізичного виховання з учнями спеціальних медичних груп.**" Розподіл дітей медичної групи на підгрупи. Формування груп відповідно за нозологічними показниками. Структура уроку у спеціальній медичній групі.

Засоби, форми і методи проведення заняття з фізичної культури у спеціальній медичній групі.

Тема 2. Урок фізичної культури з учнями СМГ (організаційні та методичні особливості)

Навчальні і виховні цілі. Навчальні питання і розподіл часу. Вимоги до уроку фізичної культури в СМГ. Побудова і методика уроку. Загальна і моторна щільність уроку. Інтенсивність фізичних навантажень. Дозування фізичного навантаження. Характеристика частин уроку з фізичної культури з учнями спеціальної медичної групи. Особливості методики розвитку фізичних якостей.

Фізкультурні заходи в режимі дня школи: гімнастика до уроків фізкультхвилинки і фк-паузи на уроках, рухливі ігри на перерві

Організаційно-методичні особливості самостійних (індивідуальних): занять ранкова (гігієнічна) гімнастика, виконання домашнього завдання з фізичної культури.

Тема 3. Особливості методики позаурочних занять з фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи.

Додаткові уроки фізичної культури.

Гімнастика до уроків, мета – сприяти організованому початку навчального дня, підвищення працездатності.

Фізкультхвилинки і фк-паузи на уроках.

Рухливі ігри на перерві.

Організаційно-методичні особливості самостійних (індивідуальних) занять.

Ранкова (гігієнічна) гімнастика.

Виконання домашнього завдання з фізичної культури.

Тема 4. Планування, облік і контроль у фізичному вихованні СМГ

Програма з фізичної культури для учнів СМГ

Періоди фізичного виховання учнів СМГ

Контрольні заходи

Лікарсько-педагогічні спостереження

Самоконтроль

Змістовний модуль II.

Методика проведення занять при деяких захворюваннях опорно-рухового апарату та деяких терапевтичних захворюваннях.

Тема 5. Клініко-функціональна характеристика захворювань опорно-рухового апарату. Засоби фізичної культури при захворюваннях опорно-рухового апарату

Коротка анатомічна характеристика опорно-рухового апарату. Особливості виконання фізичних навантажень при травматичних ушкодженнях опорно-рухового апарату: переломах, вивихах кісток, несправжньому суглобі, травматичних ушкодженнях м'язів, суглобів.

Особливості виконання фізичних навантажень при захворюваннях опорно-рухового апарату: уроджені деформації, вади постави, сколіоз і плоскостопості.

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної і дихальної системи систем. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем

Коротка анатомічна характеристика будови серця та судин. Дозування фізичних навантажень з урахуванням індивідуальних особливостей при

захворюваннях гіпертонією, серцевій недостатності, уроджених та набутих вадах серця, недостатності серцевих клапанів, кровообігу (кахексії).

Коротка анатомічна характеристика будови дихальних органів. Особливості виконання фізичних навантажень при дозуванні фізичних навантажень з урахуванням індивідуальних особливостей при реніті, гаймориті, ларингіті, трахеїті, бронхіті, пневмонії, плевриті, астмі. Вплив куріння на функції дихальної системи. Застосування дихальної гімнастики.

Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості нервової і травної систем. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях нервової і травної систем.

Завдання лікувальної гімнастики при захворюваннях нервової системи та психічних розладах. Спрямованість спеціальних вправ. Періодизація лікувальної гімнастики. Засоби фізичної культури при черепно-мозкових травмах. Пасивні рухи – засіб збереження і відновлення рухів.

Коротка характеристика органів травної системи та її захворювань. Лікувальна гімнастика в комплексі з іншими методами лікування Спрямованість спеціальних вправ. Періодизація лікувальної гімнастики. Використання фізичних методів лікування.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості органів чуття та ендокринної системи. Структура занять фізичною культурою у спеціальних медичних групах при захворюваннях органів чуття та ендокринної системи.

Коротка характеристика органу зору та захворювань. Особливості виконання фізичних навантажень при міопії, короткозорості та ін.

Коротка анатомічна характеристика будови органів сечовидільної системи. Особливості виконання фізичних навантажень при пієлонефриті, хронічній недостатності нирки, циститі, сечокам'яній хворобі, енурезі.

Анатомічна характеристика ендокринних залоз та залоз внутрішньої секреції та їх захворювань. Особливості виконання фізичних навантажень при дифузному токсичному зобі, гіпотиреозі, ендемічному зобі, цукровому діабеті, хворобі Аддісона (хронічна недостатність кори надниркових залоз), ожирінні.

Змістовний модуль III.

Самостійна робота.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Основи ФК у спеціальній медичній групі. Методика проведення занять при деяких захворюваннях опорно-рухового апарату								
Тема 1. Форми і засоби фізичного виховання учнів	6	2	2	2	12	1	1	10

спеціальної медичної групи								
Тема 2. Урок фізичної культури та позаурочні форми занять з учнями СМГ (організаційні та методичні особливості)	10	2	2	6	12			12
Тема 3-. Особливості методики позаурочних занять з фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи.	16	2	4	10	10	1	1	8
Тема 4. Планування, облік і контроль у фізичному вихованні учнів спеціальної медичної групи.	10	2	2	6	12	1	1	10
Разом за змістовим модулем1	42	8	10	24	46	3	3	40
Змістовний модуль 2. Методика проведення занять при деяких захворюваннях опорно-рухового апарату та деяких терапевтичних захворюваннях.								
Тема 5 Клініко-функціональна характеристика захворювань опорно-рухового апарату. Засоби фізичної культури при захворюваннях опорно-рухового апарату.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної і дихальної систем у дітей шкільного віку. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях серцево-судинної і	12	2	2	8	10	1	1	8

дихальної систем.								
Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості нервової і травної систем. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях нервової і травної систем.	12	2	2	8	10	1	1	8
Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості органів чуття та ендокринної системи. Структура занять фізичною культурою у спеціальних медичних групах при захворюваннях органів чуття та ендокринної системи.	12	2	2	8	12			12
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	32	44	3	3	38
Модуль 2. Змістовий модуль 3. Самостійна робота 86 год.								
Усього годин	90	16	18	56	90	6	6	78

6. Теми практичних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Фізична культура у спеціальних медичних групах середніх закладах освіти. 1. Предмет і завдання курсу « Фізичного виховання з учнями спеціальних медичних груп.» 2. Розподіл дітей медичної групи на підгрупи. Формування груп відповідно за нозолологічними показниками. Структура уроку у спеціальній медичній групі. 3. Засоби, форми і методи проведення заняття з фізичної культури у спеціальній медичній групі.	2
2.	Тема 2. Урок фізичної культури та методика позаурочних занять з учнями СМГ (організаційні та методичні особливості) 1. Навчальні і виховні цілі. Навчальні питання і розподіл	2

	<p>часу.</p> <p>2. Вимоги до уроку фізичної культури в СМГ. Побудова і методика уроку. Загальна і моторна щільність уроку. Інтенсивність фізичних навантажень. Дозування фізичного навантаження.</p> <p>3. Характеристика частин уроку з фізичної культури з учнями спеціальної медичної групи.</p>	
3.	<p>Тема3. Особливості методики позаурочних занять з фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи.</p> <p>1. Додаткові уроки фізичної культури</p> <p>2.Фізкультурні заходи в режимі дня школи: гімнастика до уроків фізкультхвилинки і фк-паузи на уроках, рухливі ігри на перерві.</p> <p>3.Організаційно-методичні особливості самостійних (індивідуальних): занять ранкова (гігієнічна) гімнастика, виконання домашнього завдання з фізичної культури.</p>	
5	<p>Тема 5. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях серцево-судинної системи.</p> <p>1.Коротка анатомічна характеристика будови серця та судин.</p> <p>2.Дозування фізичних навантажень з урахуванням індивідуальних особливостей при захворюваннях гіпертонією, серцевій недостатності, уроджених та набутих вадах серця, недостатності серцевих клапанів, кровообігу (кахексії).</p>	2
6	<p>Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях дихальної системи.</p> <p>1.Коротка анатомічна характеристика будови дихальних органів.</p> <p>2.Особливості виконання фізичних навантажень при дозуванні фізичних навантажень з урахуванням індивідуальних особливостей при реніті, гаймориті, ларингіті, трахеїті, бронхіті, пневмонії, плевриті, астмі.</p> <p>3.Вплив куріння на функції дихальної системи.</p> <p>4. Застосування дихальної гімнастики. Характеристика дихальної методики за Бутейко і Стрельніковою.</p>	2

7.	<p>Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей шкільного віку. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях нервової системи.</p> <p>1. Завдання лікувальної гімнастики при захворюваннях нервової системи та психічних розладах.</p> <p>2. Спрямованість спеціальних вправ. Періодизація лікувальної гімнастики. Засоби фізичної культури при черепно-мозкових травмах. Пасивні рухи – засіб збереження і відновлення рухів.</p>	2
8	<p>Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості травної системи у дітей шкільного віку. Методика проведення занять при захворюваннях органів травного тракту і сечовидільної системи.</p> <p>1. Коротка характеристика органів травної і сечовидільної систем.</p> <p>2. Лікувальна гімнастика в комплексі з іншими методами лікування Спрямованість спеціальних вправ. Періодизація лікувальної гімнастики.</p> <p>3. Використання фізичних методів лікування.</p>	2
9.	<p>Тема 9. Анатомо-фізіологічні особливості органа зору та залоз внутрішньої секреції. Особливості занять фізичною культурою при офтальмологічних захворюваннях та розладах ендокринної регуляції.</p> <p>1. Коротка анатомічна характеристика органу зору, ендокринних залоз, залоз внутрішньої секреції та їх захворювань захворювань.</p> <p>2. Особливості виконання фізичних навантажень при міопії, короткозорості при дифузному токсичному зобі, гіпотиреозі, ендемічному зобі, цукровому діабеті, хворобі Аддісона (хронічна недостатність кори надниркових залоз), ожирінні. та ін. Спрямованість спеціальних вправ. Періодизація лікувальної гімнастики.</p> <p>3. Використання фізичних методів лікування.</p>	2

7. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовний модуль І. Організація фізичної культури у спеціальних медичних групах	56
1	Тема 1. Методика лікувальної гімнастики при	2

	<p>захворюваннях суглобів</p> <p>Коротка характеристика захворювань суглобів. Дія фізичних вправ при захворюваннях суглобів. Засоби фізичної реабілітації. Спеціальні вправи. Завдання лікувальної гімнастики при захворюваннях суглобів. Тривалість процедури лікувальної гімнастики.</p>	
2	<p>Тема 2. Фізичні вправи при серцево-судинній патології</p> <p>Коротка характеристика захворювань ССС. Завдання лікувальної гімнастики при захворюваннях ССС.. Протипоказання щодо застосування лікувальної гімнастики. 3. Комплекси дихальних вправ при захворюваннях ССС.</p>	6
3	<p>Тема 3. Фізичні вправи при захворюваннях органів дихання</p> <p>Загальна характеристика захворювань. Лікувальні вправи, які впливають на відновлення функції дихання при бронхітах, плевритах, пневмонії. Завдання і призначення лікувальної гімнастики. Дихальна гімнастика за методикою Стрельникової і Бутейко. Виконання дихальних вправ під час приступу ядухи. “Звукова “ гімнастика.</p>	10
4	<p>Тема 4. Фізичні вправи при захворюваннях органів травлення</p> <p>Коротка характеристика захворювань. Лікувальна гімнастика в комплексі з іншими методами лікування. Методика лікувальної гімнастики при захворюваннях печінки та жовчного міхура. Сприятливі вихідні положення для відтоку жовчі.. Загальнотонізуючий вплив фізичних вправ на організм.</p>	6
5	<p>Тема 5. Фізичні вправи при захворюваннях органів ендокринної системи</p> <p>Коротка характеристика захворювань. Показання до застосування ЛФК при захворюваннях щитовидної залози, цукровому діабеті і ожирінні. Протипоказання до призначення лікувальної</p>	8

	гімнастики при ожирінні, цукровому діабеті, щитоподібної залози. Комплекси фізичних вправ при ожирінні.	
6	Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної і дихальної систем у дітей шкільного віку. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях серцево-судинної і дихальної систем	8
7	Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості нервової і травної систем. Структура заняття ФК у спеціальних медичних групах при захворюваннях нервової і травної систем.	8
8	Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості органів чуття та ендокринної системи. Структура занять фізичною культурою у спеціальних медичних групах при захворюваннях органів чуття та ендокринної системи	8

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді реферату обсягом до 10 арк.
2. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5-ти хв.).
4. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Максимальна кількість балів – 5.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1 балів – студент уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами та фактами, розглядати виявлені закономірності, робити самостійні висновки; загалом належною мірою контролює власну учбову діяльність;

2 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатен використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали;

3 балів – студент самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну щодо власної;

4 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;

5 балів – студент вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал у будь-якій формі; активно розвиває свої обдарування та нахили; вільно висловлює перспективи у відповідній сфері досліджень.

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

1. Фізичний розвиток сучасних школярів. Методи визначення і оцінки фізичного розвитку. Методи оцінки соматотипів.
2. Методи контролю за функціональним станом організму учнів СМГ.
3. Медико-педагогічний контроль за фізичними вихованням учнів СМГ.
4. Клініко-фізіологічне обґрунтування оздоровчої і лікувально-реабілітаційної дії фізичних вправ.
5. Основні завдання, методи і принципи фізичного виховання учнів СМГ.
6. Основні засоби фізичного виховання в СМГ.
7. Класифікація фізичних вправ за принципом оздоровчого і стимулюючого ефекту.
8. Рухові режими. Форми і періоди фізичного виховання учнів СМГ.
9. Залікові вимоги до учнів з теоретичного і практичного розділів програми для учнів СМГ.
10. Організація фізичного виховання учнів. Педагогічний контроль за ефективністю проведених занять.
11. Оздоровчі системи. Основи оздоровчого фізичного тренування.
12. Індивідуальні оздоровчі програми.
13. Загальне поняття про поставу учня.
14. Види патологічних постав.
15. Причини порушення постави.
16. Основні методичні принципи коригуючої гімнастики при порушеннях постави.
17. Методика формування правильної постави.
18. Корекція асиметричних постав.
19. Корекція вад постави в сагітальній площині.

20. Загальна, активна, пасивна і спеціальна корекція вад постави.
21. Морфологічна, фізіологічна і психологічна корекція опорно-рухового апарату.
22. Методи контролю за поставою.
23. Загальне поняття про сколіотичну хворобу.
24. Етіологія сколіозів. Нові дані про причини сколіозів.
25. Ознаки сколіозів.
26. Види сколіозів.
27. Ступені сколіозів.
28. Завдання корекції при сколіозах.
29. Методика корекції сколіозів.
30. Методика корекції складних сколіозів.
31. Корегуючі вправи – симетричні, асиметричні і деторсійні.
32. Методика визначення сколіозів.
33. Загальне поняття про шкільний травматизм.
34. Основні причини травм на уроках фізкультури.
35. Основні види спортивних травм.
36. Невідкладна долікарська допомога при гострих патологічних станах.
37. Невідкладна допомога при струсі мозку.
38. Невідкладна допомога при переломах хребта і таза.
39. Невідкладна допомога при переломах кінцівок.
40. Невідкладна допомога при травмах м'яких тканин.
41. Лікувальна фізкультура при переломах.
42. Методика розробки контрактур.
43. Клініко-фізіологічна характеристика серцево-судинної патології у школярів.
44. Основні симптоми і порушення при серцево-судинній патології.
45. Фактори ризику захворювань серцево-судинної системи у школярів.
46. Поняття про компенсацію і декомпенсацію кровообігу при захворюваннях серця. Фізичні вправи, як основний засіб формування компенсацій.
47. Методика фізичного виховання при компенсованих станах кровообігу. Реабілітаційні тренуючі програми.
48. Методика фізичного виховання при декомпенсованих станах. Відмінності методики застосування фізичних вправ при пошкодженнях серцевого м'яза і порушеннях регуляції судинного тону.
49. Фізичні вправи при неревматичній кардіопатії.
50. Фізичні вправи при ревматичних ураженнях серця.
51. Фізичні вправи при інфекційно-алергічних міокардитах і дистрофіях міокарду.
52. Фізичне виховання при вадах мітрального і аортального клапанах серця.
53. Фізичне виховання при мітральному і аортальному стенозі.
54. Фізичне виховання при нейроциркуляторній дистонії.
55. “Периферичні серця”, та їх роль в системі кровообігу.
56. Фізичне виховання при артеріальній гіпотонії.
57. Фізичне виховання при артеріальній гіпертонії.
58. Фізичне виховання при бронхіальній астмі.
59. Фізичне виховання при бронхітах і плевритах.
60. Фізичне виховання при емфіземі.

61. Фізичне виховання при хронічній пневмонії.
62. Фізичне виховання при туберкульозі.
63. Фізичне виховання при дихальній недостатчі.
64. Дихальна гімнастика Йогів, Лобанової-Попової.
65. Дихальна гімнастика Стрельникової і Бутейко.
66. Тренувальні оздоровчі програми при бронхо-легеневій патології.
67. Фізичне виховання при захворюваннях органів травлення.
68. Фізичне виховання при захворюванням печінки і жовчовивідних шляхів, нирок.
69. Фізичне виховання при цукровому діабеті і ожирінні.
70. Фізичне виховання при психоневрологічних захворюваннях.

9. Методи навчання

Словесні – розповідь-пояснення, бесіда, лекція.

Наочні – ілюстрація, демонстрація, показ.

Практичні – для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються індивідуальні консультації, проводять комплекси коригуючої гімнастики.

10. Методи контролю

1. Контрольні письмові роботи; тести, екзамен.
2. Розповідь теоретичного матеріалу;
3. ІНДЗ.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1									ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума балів
50											
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 1					ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	100

Загальна сума балів, яку може отримати студент – 100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка D «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка E «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання у практичних ситуаціях.

Оцінка FX «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях.

12. Методичне забезпечення

Практичні заняття з предмету «Фізичного виховання з учнями спеціальних медичних груп» проходять на базі науково-дослідної лабораторії де знаходяться ряд приладів та анатомічних атласів.

1. Довгань О.М. Шляхи підвищення фізичного стану студентів з ослабленим здоров'ям. Навчальний посібник. Навчальна книга Богдан, 2013. 296 с.

2. Довгань О.М., Гурковський О.М. Методичні вказівки з курсу Фізичне виховання з учнями спеціальної медичної групи для студентів факультету фізичного виховання і біології. Кременець. 2017. 352 с.

3. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, ілюстративні матеріали у вигляді таблиць, атласів, муляжів та методичні рекомендації.

4. Анатомічні препарати, муляжі, атласи, спірометри, динамометри, тонометри та ін.

13. Рекомендована література

Основна

1. Довгань О.М. Шляхи підвищення рівня фізичного стану студентів з ослабленим здоров'ям. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2013. 296 с.

2. Круцевич Т.Ю., Воробйов М.І., Безверхня Г.В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навч. Посб. Київ.: Олімп. Л-ра, 2011. С. 69-86.

3. Маліков М. В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорту. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2006, 182 с.

4. Майер В.І., Деревянко В.В. Програма для спеціальної медичної групи 5-9 класі. Київ 2008, 52 с.

5. Федонюк Я.І., Мицкан Б.М., Попель. С.Л. Функціональна анатомія. Підручник для студентів навч.закл. з фізичного виховання і спорту III та IV рівнів акредитації Тернопіль: навч.книга Богдан, 2008. 552 с.

6. Чижик В.В. Спортивна морфологія. Метод реком. Для студентів. Луцьк: Ред.-вид. Від.Луц. і-ту розвитку людини Відкритого між нар. Ун-ту розвитку людини «Україна», 2004. 30 с.

Додаткова

1. Апанасенко Г. Л. Физическое развитие детей и подростков. Київ.: Здоров'я, 1985. 96 с.

2. Гордон Н.Ф. Захворювання органів дихання та рухова активність: Навч.видання. Київ., 1999. 126 с.

3. Іваськів Б.К. Основи лікувальної фізичної культури. Кременець, 2009, 127 с.

4. Іваськів Б.К. Фізіологія фізичного виховання. Навчальний посібник Кременець, 2004. 192 с.

5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ. Олімп.літ., 2005, 462 с.

2. Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре Київ.: здоров'я, 1985. 117 с.

6. Чижик В.В. Морфологічні дослідження у фізичному вихованні. Метод реком. Луцьк: Ред.-вид. від «Вежа» Волин. держ Ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 32 с.

14. Інформаційні ресурси

Мультимедійне забезпечення

www.nbu.gov.ua/